

Finančna perspektiva 2007–2013: viri nepovratnih sredstev in razvojne priložnosti

Članstvo Slovenije v EU ponuja podjetjem in ustanovam možnosti za pridobivanje nepovratnih sredstev iz različnih programov EU. Pri pridobivanju teh sredstev vam v NLB lahko ponudimo kakovostno podporo, saj vam poleg finančnih virov ponujamo tudi [strokovno svetovanje](#) s ciljem, da pridobite čim več nepovratnih sredstev EU.

V osnovi ločujemo centralizirane programe, za katere se razpisi izvajajo na nivoju Evropske komisije – prijava v Bruslju (več o tem na <http://europa.eu/>), in decentralizirane programe – strukturne sklade, za katere se razpisi izvajajo na državnem oz. regionalnem nivoju. Slovenija je upravičena črpati sredstva iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, Evropskega socialnega sklada in Kohezijskega sklada.

Za Slovenijo kot celoto, javna podjetja in ustanove ter zasebne gospodarske subjekte predstavlja finančna perspektiva 2007–2013 velik izziv in obenem veliko priložnost. Za projekte, s katerimi namerava Slovenija doseči stopnjo razvoja razvitejših članic EU, bo namenjeno trikrat več sredstev kot v obdobju 2004–2006 oz. 3,7 mrd. EUR. To pomeni, da bo povprečni letni nivo sredstev znašal približno 500 mio. EUR. Ko govorimo o nepovratnih sredstvih EU, je treba poudariti, da si je Slovenija zagotovila samo pravico do črpanja sredstev, dejanski obseg črpanja pa bo pogojen z absorpcijsko sposobnostjo naše države. Ta pa je odvisna od predložitve ustreznega števila kakovostnih projektov.

V obdobju 2007–2013 pravno podlago za črpanje sredstev evropskih skladov predstavljajo operativni programi. Ti preko niza razvojnih prioritet določajo razvojno strategijo in cilje razvoja, ki jih želi država doseči na posameznem področju. Slovenija je pripravila tri operativne programe, iz katerih je mogoče razbrati področja bodočih razpisov. Kljub temu da natančni razpisni pogoji še niso znani, je za podjetja pomembno, da pravočasno začnejo pripravljati potrebne projektne in investicijske dokumente. V NLB se lahko dogovorijo za [strokovno svetovanje](#), s katerim si bodo povečali možnosti za pridobitev nepovratnih sredstev EU.

V spodnjih tabelah so predstavljeni operativni programi z navedbo razvojnih prioritet, prednostnih usmeritev, dejavnosti in upravičencev.

Tabela 1: Operativni program krepitve regionalnih razvojnih potencialov (1,7 mrd. EUR nepovratnih sredstev EU)

Razvojne prioritete/znesek	Prednostne usmeritve	Dejavnosti	Upravičenci
Konkurenčnost podjetij in raziskovalna odličnost 402 mio. EUR	Izboljšanje konkurenčnih sposobnosti podjetij in raziskovalna odličnost	Spodbujanje raziskovalno-razvojnih dejavnosti v gospodarstvu s poudarkom na intenzivnem sodelovanju gospodarstva in ustanovami znanja, naložbe v nakup in modernizacijo razvojno-raziskovalne opreme ter v nakup in modernizacijo tehnološke opreme v podjetjih	Podjetja, skupine podjetij in raziskovalne organizacije, povezane s podjetji in z drugimi subjekti inovacijskega okolja v raziskovalne centre odličnosti ter druge oblike povezav
	Spodbujanje podjetništva	Pomoč za hitro rastoča in inovativna mala in srednje velika podjetja (v nadaljevanju MSP) z lastniškimi viri (skladi tveganega kapitala), pomoč MSP z dolžniškimi viri, jamstvena pomoč MSP, nepovratna zagonska sredstva za rast novih, inovativnih podjetij in za tehnološke investicije MSP	MSP, novo nastala podjetja, inovativna podjetja, podjetja s potencialom rasti
Gospodarsko-razvojna infrastruktura 397 mio. EUR	Gospodarsko-razvojno-logistična središča	Poslovno-industrijsko-logistična in razvojna območja nacionalnega pomena, tehnološki parki, podjetniški inkubatorji, univerzitetni (visokošolski) predinkubatorji in pisarne za prenos tehnologij, medpodjetniški izobraževalni centri (MIC)	Območja regij in občine z izrazitim potencialom za gosp. rast, občine, ki izkazujejo razvojni zaostanek, oz. območja, kjer obstoječa infrastruktura ne omogoča lokalnega razvoja gospodarstva; v primeru MIC tudi združenja delodajalcev in zbornice
	Informacijska družba	Zagotavljanje širokopasovnih povezav, gradnje odprtih omrežij v skladu s Smericami za merila in načine črpanja strukturnih skladov v podporo elektronskim komunikacijam	Ponudniki rešitev, končni uporabniki so zasebni uporabniki in gospodarstvo, šole, knjižnice, visokošolske ustanove in druge relevantne ustanove

	Razvoj visokošolsko-raziskovalne infrastrukture	Izgraditev novih in prenovitev starih prostorov in vlaganja v opremo visokošolskih ter raziskovalnih ustanov nacionalnega pomena in tudi v infrastrukturo, ki jo bodo skupaj uporabljale te ustanove znanja	Raziskovalne in tudi državne ustanove ter ustanove za promocijo oz. popularizacijo znanosti
Povezovanje naravnih in kulturnih potencialov 263 mio. EUR	Dvig konkurenčnosti turističnega gospodarstva	Izgraditev, obnova in modernizacija turistične infrastrukture: nastanitveni objekti, izraba termalnih voda, zabaviščne in rekreacijske površine, smučarske kapacitete – žičnice, kongresni centri, mladinski centri	Samostojni podjetniki, gospodarske družbe, občine, ustanove in nevladne organizacije, družbe in društva, javni gospodarski zavodi, drugi javni zavodi in mladinski centri
	Mreženje kulturnih potencialov	Prenova in obnova, celostna oživitve ter modernizacija kulturnih spomenikov in javne kulturne infrastrukture v lasti RS in občin ter kulturnih spomenikov v lasti zasebnikov, podpora izvedbi integriranih strategij in programov s področja kulture kot razvojnega dejavnika območij	RS (ministrstva za spomenike v državni lasti), Zavod za varstvo kulturne dediščine, občine, nevladne organizacije, zasebni investitorji in lastniki iz gospodarskega sektorja, javni zavodi in podobno
	Športna infrastruktura	Javna športno-rekreacijska infrastruktura za podporo turistični in drugim gos. dejavnostim	Država in lokalne skupnosti, javno-zasebna partnerstva
Razvoj regij 619 mio. EUR	Regionalni razvojni programi	Ekonomska, izobraževalna, socialna, prometna in okolijska infrastruktura, razvojni projekti v območjih s posebnimi varstvenimi režimi in v turističnih območjih, razvoj urbanih območij	Samoupravne lokalne skupnosti, lokalne javne gosp. službe, koncesionarji, neprofitne organizacije s področja družbenih dejavnosti
	Razvoj obmejnih območij s Hrvaško	Projekti, s katerimi se razrešuje problematika dostopov na slovenskem ozemlju do bivališč in proizvodnih objektov ter prometna, okolijska in ekonomska infrastruktura ob meji s Hrvaško	Samoupravne lokalne skupnosti
Tehnična pomoč 28 mio. EUR		Dejavnosti za pripravo in izbiro projektov, študije razvojnih prioritet, projektov, vrednotenja, strokovne ocene, ukrepi, namenjeni partnerjem, upravičencem, splošni in strokovni javnosti, obveščanje javnosti ...	Pravne osebe javnega prava, vključene v izvajanje operativnega programa, pravne osebe zasebnega prava, ki so upravičenci programa, katerih projekti tehnične pomoči so izbrani s postopki oddaje javnih naročil

Tabela 2: Operativni program razvoja človeških virov (756 mio. EUR nepovratnih sredstev EU)

Razvojne prioritete/znesek	Prednostne usmeritve	Dejavnosti	Upravičenci
Spodbujanje podjetništva in prilagodljivosti 262 mio. EUR	Strokovnjaki in raziskovalci za konkurenčnost podjetij	Mladi raziskovalci za gosp., krepitev podiplom. znanja kadrov v gosp., spodbujanje mobilnosti visokokvalificiranega osebja, oblikovanje interdiscipl. skupin za delo pri tehn.-razvojnih projektih v gosp.	Podjetja in posamezniki, raziskovalci v ustanovah znanja, mladi, ki so končali študij
	Usposabljanje in zaposlovanje za konkurenčno zaposljivost	Spodbujanje izobraževanja in usposabljanja zaposlenih za večjo zaposljivost in povečevanje konkurenčne sposobnosti podjetij ...	Zasebni sektor – podjetja in socialna podjetja, posamezniki (zaposleni, brezposelni, posamezniki v izobraževanju)
	Štipendijske sheme	Različne oblike in načini štipendijskih shem	Podjetja in gosp. združenja, regionalne razvojne ustanove, občine, dijaki in študenti na dodipl. in podipl. stopnji študija
	Pospeševanje razvoja novih zaposlitvenih možnosti	Spodbujanje in promocija podjetništva in inovativnosti, spodbujanje ženskega podjetništva, spodbujanje samozaposlovanja brezposelnih ...	Gospodarski in javni sektor (podjetja, agencije, zbornice, združenja, zavodi, socialna podjetja, posamezniki)
Spodbujanje zaposljivosti iskalcev dela in neaktivnih 140 mio. EUR		Krepitev obveščanja, svetovanja, motiviranja in karierni naravnosti, usmerjanje v deficit. poklice, usposabljanje in izobr. brezposelnih, usposabljanje na delovnem mestu ...	Brezposelne osebe, neaktivni, iskalci dela, vključeni v izobraževanje in usposabljanje in podobno, gospodarski in javni sektor
Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja 165 mio. EUR	Izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobra. in usposabljanja	Posodabljanje programov vzgoje in izobraževanja (še posebej na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja)	Izvajalci izobraževanja in usposabljanja, udeleženci usposabljanja, javni skladi, javni zavodi, predstavniki nevladnih organizacij
	Izboljšanje usposobl. posameznika za delo v družbi, temelječi na znanju	Zmanjševanje stopnje osipnikov, povečevanje udeležbe odraslih v izobraževanju in usposabljanju	

	Kakovost, konkurenčnost in odzivnost visokega šolstva	Podpora nastajanju novih visokošolskih ustanov, implementacija bolonjskega procesa, razvijanje kakovostnega visokošolskega izobraževanja, podpora raziskovalnemu in drugemu projektному delu študentov za reševanje konkretnih težav v gosp.	Visokošolski zavodi v RS, ki so akreditirani na Svetu RS za visoko šolstvo, in drugi javni in zasebni zavodi, ki se ukvarjajo s pripravo in z načrtovanjem visokošolskega izobr., neodvisni domači in mednarodni strokovnjaki, učitelji in raziskovalci ter študenti
Enake možnosti za socialne vključenosti 64 mio. EUR	Enake možnosti na trgu dela in krepitev socialne vključenosti	Zagotavljanje socialne vključenosti mladih, starejših, žensk, invalidov, Romov, migrantov, beguncev, manjšin, staršev majhnih otrok in otrok s posebnimi potrebami ter drugih ranljivih skupin na trgu dela z zagotavljanjem dostopa do zaposlitve ...	Gospodarski, javni in nevladni sektor (delodajalci, podjetja, agencije, zbornice, združenja, zavodi, invalidska podjetja, NVO ipd.), posamezniki (zaposleni, brezposelni, neaktivni, posamezniki, vse ranljive skupine na trgu dela)
	Povečati dostopnost in enake možnosti v sistemu vzgoje in izobraževanja	Razvoj programov za krepitev socialne kompetence in implementacijo v šole, razvoj programov in implementacija za uspešnejše vključevanje socialno ranljivih skupin v sistem vzgoje in izobraževanja ...	Javni in zasebni zavodi v izobraževanju in usposabljanju, fizične in pravne osebe javnega in zasebnega prava
	Kultura v podporo socialni vključenosti družbenih skupin	Spodbude za krepitev zaposljivosti, dvig ravni usposobljenosti ranljivih ciljnih skupin in krepitev socialne vključenosti s spodbujanjem ustvarjalnosti, z večanjem dostopnosti do kulturnih storitev in dobrin za razvoj, odstranjevanjem ovir za gibalno ovirane	Fizične in pravne osebe javnega in zasebnega prava, ki delujejo v kulturi, izobraževanju in usposabljanju ter zaposlujejo narodne skupnosti, romske skupnosti in druge etnične ter identificirane ranljive ciljne skupine
Institucionalna in administrativna usposobljenost 97 mio. EUR	Učinkovita in uspešna javna uprava	Razvoj javnega menedžmenta sistema za zagotavljanje učinkovitosti, uspešnosti in kakovosti delovanja javne uprave, sistema za spremljanje in merjenje učinkovitosti in uspešnosti partnerstev z državo, državni portal e-uprava, modernizacija in povezovanje uradnih evidenc in izmenjava podatkov z EU, IKT-infrastruktura, modernizacija pravosodja	Vse ravni menedžerske strukture v javni upravi, pripravljavci predpisov in nenazadnje vsi zaposleni v javni upravi
	Reforma ustanov na trgu dela	Modernizacija ZRSZ, reorganizacija CSD, mobiliziranje reform na področju zaposlovanja	Ustanove na trgu dela
	Spodbujanje razvoja nevladnih organizacij in civilnega dialoga	Izboljšanje kadrovske strukture in usposobljenosti zaposlenih v NVO	Nevladne organizacije, socialni partnerji
	Izboljšanje zdravstvenega stanja prebivalstva	Zagotavljanje celovite kakovosti v zdravstvenem varstvu, vzpostavljanje informacijsko-komunikacijske infrastrukture za zagotavljanje bistvenih in pravočasnih informacij	Inštitut za varovanje zdravja in drugi nacionalni inštituti v javnem zdravju ter mreža regijskih zavodov za zdravstveno varstvo, preventivni centri v primarnem zdravstvenem varstvu, zdravstveni zavodi, zasebni izvajalci zdravstvenih storitev in drugi izvajalci zdravstvenih storitev ter NVO
Tehnična pomoč 28 mio. EUR		Dejavnosti za pripravo in izbiro projektov, študije za izvedbo razvojnih prednostnih usmeritev projektov, vrednotenja, poročila, strokovne ocene ...	Pravne osebe javnega prava, vključene v izvajanje operativnega programa, pravne osebe zasebnega prava, ki so upravičenci programa, katerih projekti tehnične pomoči so izbrani s postopki oddaje javnih naročil

Tabela 3: Operativni program razvoja okolijske in prometne infrastrukture (1,6 mrd. EUR nepovratnih sredstev EU)

Razvojne prioritete/znesek	Prednostne usmeritve	Dejavnosti
Železniška infrastruktura 450 mio. EUR iz KS		Železniški projekti, ki se bodo izvajali na TEN-železniškem omrežju
Cestna in pomorska infrastr. 241 mio. EUR iz KS	Ceste	Gradnja novih odsekov avtocest
	Pomorstvo	Gradnja pristaniške infrastrukture
Prometna infrastruktura 224 mio. EUR iz ESRR	Ceste	Gradnja novih cestnih odsekov in kolesarskih poti, izgraditev zunajmestnih križanj, rekonstrukcije cest, gradnja obvoznic in križišč, preplastitve cest in druge ureditve cest ter kolesarskih poti
	Javni potniški promet	Učinkovitejši javni potniški promet v okvirih širših mestnih območij in vzpostavitev sistema enotne vozovnice
	Letalska in letališka infrastruktura	Izgraditev novega centra za vodenje in kontrolo zračnega prometa ter kontrolnega stolpa na letališču Ljubljana; posodobitev kontrolnih stolpov na letališčih Maribor, Portorož in Cerklje ob Krki; vzpostavitev letalskega informacijskega omrežja; izdelava projekta za vzpostavitev mreže heliportov ...
Ravnanje s komunal. odpadki 206 mio. EUR iz KS		150–200 novih zbirnih centrov, izgraditev regijskih centrov za ravnanje z odpadki, tehnološka dopolnitev regijskih centrov z napravami za obdelavo odpadkov pred odstranjevanjem in monitoring ter čiščenje izcednih voda, gradnja objektov za

		energetsko obdelavo oz. sežig preostanka odpadkov in blata čistilnih naprav, sanacija odlagališč odpadkov in starih bremen zaradi odpadnih olj, pesticidov
Varstvo okolja – vode 325 mio. EUR iz KS	Odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda	Izgraditev in modernizacija kanalizacijskih omrežij in čistilnih naprav skladno z direktivami EU
	Oskrba s pitno vodo	Povezovanje vodovodnih sistemov na večje skupne vodne vire, zagotovitev rezervnih vodnih virov na večjih vodovodnih sistemih, sanacija nezadostnih vodnih virov, zadrževanje voda in rehabilitacija magistralnih vodovodov, aktivna zaščita zajetij pitne vode pred onesnaženimi vodami
	Zmanjševanje škodljivega delovanja voda	Zagotovitev poplavne varnosti na porečju Savinje, Ljubljanice, Save, rekonstrukcija visokovodnih nasipov ob Muri, nadgradnja sistema za spremljanje in analiziranje stanja vodnega okolja v Sloveniji
Trajnostna energija 160 mio. EUR iz KS	Energetska sanacija in trajnostna gradnja stavb	Energetsko učinkovita sanacija stavb v javnem sektorju, gradnja nizkoenerg. in pasivnih stavb v javnem sektorju, uporaba sodobnih tehnologij za ogrevanje, prezračevanje in klimatizacijo stavb ter okolju prijaznih decentral. sistemov za energetske oskrbo s poudarkom na obnovljivih virih energije
	Učinkovita raba elekt. energije	Ukrepi v industriji, javnem in storitvenem sektorju
	Inovativni sistemi za lokalno energetske oskrbo	Večji individualni sistemi ter daljinski in skupinski sistemi za proizvodnjo toplote in električne energije s poudarkom na obnovljivih virih energije in kogeneraciji
	Demonstracijski in vzorčni projekti ter programi energetskega svetovanja, obveščanja in usposabljanja porabnikov energije, potencialnih investitorjev, ponudnikov energetske storitve ter drugih ciljnih skupin	
Tehnična pomoč 30 mio. EUR KS	Priprava in izbira projektov, študije za izvedbo razvojnih prioritet, projektov vrednotenja, ukrepi, namenjeni partnerjem, upravičencem, splošni in strokovni javnosti ...	

Projekti, ki bodo presežali 25 mio. EUR, bodo posebej predloženi v potrditev Evropski komisiji.

Pripravila:

Manja Hafner, vodja oddelka

Sektor za ocenjevanje investicij in premoženja, Oddelek ekonomskega inštituta

telefonska številka: 01 476 32 15

e-pošta: manja.hafner@nlb.si